

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Isaac nuptię quanta prouidentia procurata?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

repugnat. Hæc in primo matrimonio conficiendo, etiam pro
secuturis diuina bonitas prouidit; qua tanta prouidentia vtriusque
ostendit, sibi coniugia cordi esse.

II.

Gen. 24. 2.

Alterum coniugium est Isaaci, qui anno ætatis 40. Re-
becca duxit, magnam prouidentiam adhibente Abrahamo,
sed maiorem Deo. 1. Ad coniugem filio suo procurandam,
misit Abraham, non quemuis, non lenonem, non parasitum,
non Parmenonem, non guathonem aliquem, sed Eliezer *seruum
seniorem* (seu Oeconomum) *domus suæ, qui præerat omnibus, qui
habebat*, virum prudentem, & in virtute probatum. O superbi
quàm temerè hodie connubiorum conciliatio vel committitur
leuissimis internuncijs, procacibus ancillis; aut vetulæ altius
malè feriatæ, cuius auspicijs, nubit genero arida socrus! 2. Soli-
licitè adiurans legatum ait: *Adiuro te per Dominum Deum ce-
li & terræ, vt non accipias uxorem filio meo de filiabus Chananæarum,
inter quos habito: sed ad terram & cognationem meam proficiscaris,
& inde accipias uxorem filio meo Isaac.* Vtilissimo documento
seruum adiurat, hoc est, ad iuramentum adigit, vt filio suo uxo-
rem fidelem, aut saltem, bene moratam quærat, non Chana-
næam; erant enim Chananæi impij & idololatræ. Quare non
iubet eum in Chaldæam, sed in Mesopotamiam proficisci, &
adeò in Haran, ad domum Nachor fratris sui; quæ domus est,
more gentis, cum qua habitabat, idola coleret, tamen aliquid
de vniuersi Dei cultu norat, & seruabat. Meliorem tunc domum
non nouerat, si meliorem sciuisset, ex illa sponsam filio petiis-
set. Hoc exemplo docetur, cauenda esse infidelium, hæretico-
rum, & impiorum connubia. *Sæpe illecebra mulieris*, inquit D.
Ambrosius, *decepit etiam fortiores maritos, & à religione fecit disce-
dere.* *Primum ergo in coniugio religio queritur.* *Disce ergo, quid
in uxore queratur: non aurum, non argentum quaesuit Abraham,
non possessiones, sed gratiam bonæ indolis.* Vt autem palam fieret,
quàm seriò hoc peteret, & quanti faceret, voluit, vt seruis ju-
ramento se obstringeret, & iuramento, per Christum ex femo-
re Abrahami nasciturum, vt Prosper exponit. 3. Addit: *Cave
ne quando reducas filium meum illuc, si fortè sponsa, quam in
Haran quaeris, huc venire nolit, sed potius velit, filium meum
ad se*

S. Ambros.
lib. 1. de
Abraham.
cap. ult.

Prosper. 1. p.
prædict. c. 7.
Gen. 24. 6.

ad se venire. Deus enim ex Mesopotamia me meosque, in perpetuum, exire voluit, & migrare in hanc terram, quam mihi meisque promisit. Iterum hic discant, quibus perinde est, vbi-
cunque domicilium inueniant, etiam vbi Deus non vult; im-
mo in medio nationis prauæ. Pauci, in terra Hus, Iobi inue-
niuntur. Sicut Romæ Romano, ita in Campania, Campano
viuitur more. Et apud hæreticos, qui viuunt, ijs semper ne-
cessarium est, vt sibi caueant à contagione. 4. Vt constet
Abrahami providentiam providentia diuina niti, adjicit: *Do-
minus Deus celi, qui tulit me de domo patris mei, & de terra natiui-
tatis mee, qui locutus est mihi, & iurauit mihi, dicens: Semini tuo
dabo terram hanc: ipse mittet angelum suum coram te, & accipies
inde uxorem filio meo.* Credidit ergo Abraham, Angelum vel
Oeconomi, vel Isaaci, aut vtrumque, nuptias has, Deo jubente,
inuifibiliter adiuturum; sicut visibiliter adiuuit nuptias To-
bia. Non utique, nisi optima negotia, per Angelos procuran-
tur. Facile decipiuntur, qui lenonibus se committunt. 5. Ad
urbem Nachor pius paranymphus cum venisset, subsistens cura
camelis, diuinam gratiam implorans dixit: *Domine Deus, Do-
mini mei Abraham, occurre obsecro, mihi hodie, & fac misericor-
diam cum Domino meo Abraham. Ecce ego sto prope fontem aquæ,
& filia habitatorum huius ciuitatis egredientur ad hauriendam
aquam. Igitur puella, cui ego dixerò: Inclina hydriam tuam, vt
bibam: & illa responderit: Bibes, quin & camelis tuis dabo potum:
ipsa est, quam preparasti seruo tuo Isaac: & per hoc intelligam, quòd
feceris misericordiam cum Domino meo,* Ecce rationem præmisit,
& à DEO ad signum designandum motus, signum, cum certa
diuinæ providentiæ spe, adhibuit: euentusque declarauit, eum
non temerario omine, ac diuinatione, Deum tentauisse; sed il-
la promissione Abraham, *Deus mittet Angelum suum coram te,* ni-
xum, hoc diuinæ directionis signum poposcisse. Et mirifice
omnia petitioni eius responderunt; contigitque Isaaco sponsa
bene educata, & labori hauriendæque aquæ & hydriæ gestandæ
assueta; benigna ac liberalis, quæ plus, quàm peteretur, etiam
incognito & extraneo, offerebar, non tantum famulo, sed et-
iam camelis potum dare dignata; non curiosè garrula, quæ ad
puteum

Tob. 5. 5.

S. Ambrosii
Gen. 24. 65.

puteum, more aliarum feminarum, confabulans, interrogaretur, aut vnde venerit; sed quæ domum recurrens hospiti hospitium lubens volensque præparauit: modesta denique, qua viso Isaac, statim è camelo descendit, & se operuit, quod vitiosum fuit & verecundiæ, & reuerentiæ erga sponsum nobile argumentum. *Descendit, ait S. Ambrosius, & caput suum pallio obnubere cœpit, docens verecundiam nuptijs præire debere. Inde enim & nuptia dicte, quod pudoris gratia puella se obnubent. Discite ergo, virgines, quemadmodum seruetis verecundiam, ne intellecto capite prodeatis, ante extraneos, cum Rebecca iam desponsata designatum maritum aperto capite non putauerit videndum.* Quis hic non irascatur vel parentum incuriæ, vel sponzorum impudentiæ, vel magistratus desidiæ, in nonnullis ciuitatibus, in quibus, ante nuptias, sponsæ cum sponsis, in eodem balneo, lauantur, non ut mundæ fiant, sed ut inde inquinatiores recedant? Quis ferat, permitti, apud Christianos, quod, in Diana & Actæone suo detestantur fabulæ Ethnicorum? quasi non cum vestibus omnis pudicitia exuatur? aut nuptiæ ex Paridis iudicio sint discriminandæ? Hoc est nubere scilicet.

III
Gen. 29. & 30

Tertium coniugium, mirabili prouidentia DEI, contractum, est alterius Patriarchæ, Iacob scilicet. Is fugiens fratrem Esau ad Laban venit, inuenitque auunculum & socerum, cuius duas filias Liam & Rachel, facundam vnâ, pulchram alteram, & pulchram, itidem ad puteum primò aspectam, adeptus est postremò. Itaque duas vxores, pro vna, acquisiuit. Et in Lia quidem DEVS lippitudinem, prolis munere, ornauit: quæ etsi, non sine graui delicto, obtemperando iniuste iubenti patri, in stuprum, immo in adulterium atque incestum consensit, sciens Iacobum, non suum, sed Rachelis sororis suæ esse maritum, ipse tamen Iacob, bona fide non Liam, sed Rachelem putans, ignorantia excusatus ratum postea habens hoc coniugium legitimum fecit, & post septem nuptiales dies exactos, alterum quoque formosissimæ Rachelis coniugium est consecutus. Hanc dona sua mirabiliter distribuens Mundi Gubernator, de venustate amabilem reddidit, illam commendabilem de facunditate. Et decipi permisit Iacobum, ut vtrâque possideretur; *scilicet*